

mimo otoka Guodo; tù vam ni družega kot skala nad skalo; naš Kras je raj proti tej strašanski goličavi!

17. julija smo se bližali Port Saidu, kamor smo dospeli drugi dan in zagledali od daleč visoki in ozki svetilnik. Voda morjá pa je bila že umazana in kalna od vode Nilove, predno smo še zagledali suho zemljo. Kakih 25 sežnjev od nje smo se vlegli s svojo ladijo. Med tujimi vojnimi ladjami smo našli tù egiptiško fregato „Mehemet Ali“ imenovano, ki je jako neukretna ladija, in tri francoske parobrode, med njimi slavnoznano ladijo „Dupleix“ z 8 topovi, ki je v Japanskih vodah nemško korveto „Hertho“ z 20 topovi klicala na dvoboj, al strahopezdljiva „Hertha“ ni se upala na bojišče ter je zato v nemškem državnem zboru hudo grajana bila.

Mislil sem, da v luki Port-Saidski je živahno gibanje ladij dohajajočih in odhajajočih, — al ni tako. Voda morska v luki in kanalu, pomešana z vodo reke Nil, je specifično bolj lahka mimo druge morske, — to je znamenje, da nima toliko soli v sebi. Mesto Port-Said je v pravih razmerah zidano in ima široke ulice, ki pa so večidel z barakami obdane. Najlepša hišica (pavillon) med vsemi je avstrijskega konzula. Tlaka po ulicah ni nikjer, in luna je najboljša osvečava mestu. Gostilnice z jako ponosnimi imeni „Hotel de France“, „Hotel grand“ itd. so grozno revne, tako, da še najpotrebnejšega ne dobiš. Avstrijski konzul je rojen Italijan, njegova ženica ljubeznjiva in lepa, je Avstrijanka. Od vseh strani sem slišal, da zrak v Port-Saidu je jako zdrav. (Dal. prih.)

Mnogovrstne novice.

* *Najstareji karf na svetu, to je 75 let star karf je 21. dne u. m. poginil v Chartilly-u na Francoskem.* Ta karf je bila zgodovinska riba; pod kraljem Franciškom I. se je rodil na posestvu grofa Cosse-a. Bogat trgovec ga je lansko leto kupil za 1300 frankov; poginil je gori omenjeni dan v boji z veliko ščuko. Ime njegovo je bilo „Gabriel“, dolg je bil 97 centimetrov francoske dolgotne mere, čez život debel pa 72 centimetrov.

* *Vinska trta tudi na Goriškem in na Štajarskem obeta slabo branje.* Huda zima in smod sta jo preveč poškodovala. Ni se toraj čuditi, da se vino zelo draži.

* *Neznano dragi angleški kónj po imenu „Gladiator“, ki je pri jahanji za stavo prvo premijo (se vé da veliko tisoč goldinarjev) v Parizu dobil, je bil te dni neki angleški družbi prodan za 7000 sterlingov (po našem denarji okoli 70.000 gold.).* — Tako silno drago se prodajajo in kupujejo le taki konji, ki so izurjeni za jahanje na stavo. Bogatini na Angleškem, Francoskem itd. stavijo velike zneske v to, kateri konj bode prvo premijo dobil. S takim konjem se ve da lastnik lahko dobí več stav, ter se po takem še z dobičkom izplača drago kupljeni jahavec.

Dopisi.

Iz Ruskega 16/11. julija. — 7 — (Konec.) V novejših časih se je mnogo pisalo in govorilo za osvobodjenje ruskega gledališča; osnovala so se tudi društva z namenom, predstavljati dobre igre v ozkih domačih krogih; al birokrati niso ničesa dovolili in vse razpodili, češ, da se narodni vkus ne pokvari. Domačih oper in komedij je zdaj dovolj, pisateljev in igralcev več kot dovolj; al njim domá mesta ni, in godijo se stvari, da bi jih človek ne verjel, ko bi jih sam ne videl in skusil. Vodstvo gledališč je izročeno Nemcem, Francozem in

Lahom; oni sestavljajo svoje trupe po svoji volji in stavijo na oder, kar sami hoté. Ruski komponist pri- nese svoje izvrjne opere k vodstvu ruskega gledališča; ono pa ga odpravi s tem, da repertoar za to sêzono je že gotov; komaj ruski avtor, tako odpravljen, zapre za seboj duri, se vodstvo ne more zadosti naveseliti, da je prevodček nazadnje vendar-le zgotovil „Offenbahščino“. Gospodičina Engaličeva, ktera sê svojim ruskim imenom ni mogla mesta najti, je šla v Italijo prekrstit se v Elviro Angeli, in tako je srečno dospela na oder Moskovskega „velikega teatra“. To je v Moskvi menda vsem znano, le gledališčino vodstvo je zakopalo glavo v pesek, kakor ptič štruc. Ne edina Elvera se je na Ruskem rodila, v Italiji pa krstila. To je dim! dim! dim!

Nič bolje, kakor umetnikom, se ne godi občinstvu. V Petrogradu je za 700.000 prebivalcev 5 gledališč, med njimi dve „operi hiši“. Velika operna hiša je prekrasno poslopje, popolnoma sposobno služiti svojemu namenu; a v njem je pomeščena neka rusko-nemško-francosko-laška zmes, ktero imenujejo „italijansko opero“. Polovina te velike hiše je dan in noč prazna. Njej nasproti stoji manjše, po vnanjosti morda še lepše poslopje. Da bi bil zidar prečital v kaki enciklopediji členek o akustiki, bilo bi to poslopje tudi lep hram sester Evterpe in Talije. V tej hiši pojejo ruske opere, katerih pa tudi videl ne bo, kdor se ne podviza teden naprej preskrbeti se z biletom. Meni se je pripetilo, da sem v pondeljek našel na zaprti kasi nabito oznanilo, da so vsa mesta za celi teden vže razprodana. Narodni časopisi, posebno „Birž. Vedomosti“, so mnogokrat resno tirjali, da naj se preseli domača opera iz pretesne hiše v prostorno, tuja pa iz preprostorne v to, ktero bo za njo tudi več kot dovolj prostorna. Pa za odgovor so prejeli od liberalov nekaj „zaničevalcev klasične umetnosti“ (menda „Offenbahščine“? kaj boljšega redko spravijo na oder), birokrati si so pa uha zamašili.

Še huje je v Moskvi. Na 600.000 prebivalcev — dve gledališči: „veliko“ za smes, „malo“ za rusko umetnost. Da so pri takih okolščinah vsa mesta vže naprej razprodana, je lahko verjeti, ne tako lahko, da bi vodstvo gledališča ne moglo vedeti, kako se sê sedeži tržuje. Pridi, na primer, v pondeljek uro pred začetkom h kasi, slišal boš: „vse razprodano!“ Pred te skoči možiček ter se z nizkim poklonom nasmehne: „želajete bileta?“ Odgovoriš: dá! no gde polučutj jeho?! peljal te bo v bližnjo gostilnico ter pokazal modrega gospoda za čajem. Prašaj ga po biletu, zvedel boš, da za danes je vse razprodano, za jutri je še mogoče dvarubljev sedež dobiti za osem rubljev, za pojuternjo predstavo za šest rubljev itd.! Zahtevati svobode gledališča, staviti narodno umetnost v konkurenco z italijansko opero, imenujejo liberali „zaničevanje zapadnega klasicizma“! Da, klasičen rod ljudi!

Še le letos, po sreči dvestoletnice gledališča v Rusiji in rojstva Petra Velikega bilo je dovoljeno, v Moskvi zbiti leseno hišo s prostorom za 2000 gledalcev, to je: „narodni teater“. Komitè, ki ga je vstvaril, je smel tudi po svoje sestaviti repertoar in trupo, na svoji strani ima zaupanje in upanje naroda, od birokratov pa svobodo na — štiri mesece! Nadjajo se, da s to lesenjačo je postavljen temelj svobodnemu gledališču v Rusiji. Vederemo. Ako se ta nada vresniči, v letopisih narodne umetnosti se bo svitlelo ime „Cara Osvoboditelja“, kakor ga proslavlja „osvoboždenni mužik“.

Narodnjakom nasproti stoji združena falanga birokrato-liberalcev in klerikalov; uni se bojé za svoje „vlijanje“ in svojo „jevropejsko kulturo“, ti pa kričé: „čemu še več teatrov Moskvčanom, ki imajo za delav-